

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Zuiderkerkstraat 2, Zwolle

Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde soorten

Opdrachtgever

Familie Mulder

Status

Definitief

Emmastraat 16
8011 AG Zwolle

T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Zuiderkerkstraat 2, Zwolle

Subtitel

Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde soorten

Projectcode

Datum

Status

17-255

25 oktober 2017

Definitief

Auteur(s)

H.J. (Erik) Riphagen

Tweede lezer

S.E. (Sebastiaan) Kraaijeveld

Opdrachtgever

Familie Mulder

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Riphagen, H.J. (2017). Quickscan natuurtoets Zuiderkerkstraat 2, Zwolle. Beoordeling van effecten op wettelijk beschermde soorten. Rapport 17-255. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	2
1.1 Aanleiding en doelstelling	2
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen	2
2. Kader en methode	3
2.1 Wettelijk kader	3
2.2 Onderzoeksmethode	3
3. Soortbescherming	5
3.1 Flora	5
3.2 Zoogdieren	5
3.3 Broedvogels	6
3.4 Overige soortgroepen	8
4. Geraadpleegde bronnen	9

Samenvatting

Inleiding

De familie Mulder is voornemens om delen van het pand aan de Zuiderkerkstraat 2 te verbouwen. Ook wordt in de tuin nieuwbouw gepleegd. De geplande werkzaamheden gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde soorten. De familie Mulder heeft Ecogroen gevraagd te beoordelen of de ingrepen conflicteren met de wettelijke bescherming van soorten. Voorliggend rapport beschrijft de methodiek en resultaten van het uitgevoerde onderzoek.

Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bevindt zich aan de Zuiderkerkstraat 2 in Zwolle. Het plangebied bestaat uit een woning en een siertuin, welke wordt omsloten door een muurtje. In de tuin staan een aantal bomen, welke grotendeels behouden worden. Het schuurtje wordt gesloopt. De nieuwbouw gaat met name ten kosten van het huidige gazon, ook wordt de uitbouw (serre inclusief bovengedeelte met plat dak en klein pannendak) gesloopt. De huidige woning wordt ingrijpend verbouwd. Er worden twee appartementen gerealiseerd, waarvoor onder andere isolatie van de woning plaats vindt. De isolatie vindt plaats vanaf de binnenzijde van de woning.

Soortbescherming

- In de tuin zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels te verwachten. Jaarrond beschermde nesten van broedvogels ontbreken in de tuin;
- In het originele woonhuis zijn geschikte verblijfplaatsen aanwezig voor vleermuizen, huismussen en gierzwaluwen. Aan dit woonhuis vinden geen werkzaamheden plaats, effecten zijn uit te sluiten.
- In de tuin en woning zijn geen groeiplaatsen van flora en voortplantings- en andere vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdieren, reptielen, vissen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten binnen de provincie Overijssel.

Advies

Werkzaamheden die broedbiotopen van alle aanwezige vogels beschadigen dienen te allen tijde te worden voorkomen. Geadviseerd wordt daarom om buiten het broedseizoen te werken. Omdat er geen werkzaamheden aan het dakpannendak, goten of omlijsting van de originele woning plaats vindt zijn effecten uit te sluiten. Isolatie vindt plaats vanaf de binnenzijde van de woning en het dakpannendak op de uitbouw is geschikt als verblijfplaats voor genoemde soorten.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

De familie Mulder is voornemens om delen van het pand aan de Zuiderkerkstraat 2 te verbouwen. Ook wordt in de tuin nieuwbouw gerealiseerd.

De beoogde plannen gaan mogelijk gepaard met effecten op beschermde soorten. Ecogroen heeft beoordeeld of de beoogde plannen conflicteren met de wettelijke bescherming van soorten. Gebiedsbescherming en bescherming van houtopstanden zijn niet getoetst. Voorliggend rapport beschrijft de methodiek en resultaten van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen

Het plangebied bevindt zich aan de Zuiderkerkstraat 2 in Zwolle (zie figuur 1.1.) Het plangebied bestaat uit een woning en een siertuin, welke wordt omsloten door een muurtje. In de tuin staat een aantal bomen, welke grotendeels behouden blijven. Het schuurtje wordt gesloopt. De nieuwbouw gaat met name ten kosten van het huidige gazon, ook wordt de uitbouw (serre inclusief bovengedeelte met plat dak en klein pannendak) gesloopt. De huidige woning wordt ingrijpend verbouwd. Er worden twee appartementen gerealiseerd, waarvoor onder andere isolatie van de woning plaats vindt. De isolatie vindt plaats vanuit de binnenzijde van de woning.

Figuur 1.1: Ligging van het onderzoeksgebied (tussen de rode lijnen). Bron luchtfoto: Google Earth

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de soortbescherming. Conform de vraagspecificatie gaan we niet in op gebiedsbescherming en de bescherming van houtopstanden. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Soortbescherming onder Wet natuurbescherming

Artikelen 3.1 tot en met 3.11 van de Wet natuurbescherming regelen de bescherming van soorten. De bescherming is opgedeeld in vijf categorieën met soorten:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten;
- Overige vogels;
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I);
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn en waarvoor provinciaal geen vrijstelling geldt;
- Overige soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, maar waarvoor provinciaal wel een vrijstelling geldt.

Voor vogels geldt dat er twee categorieën zijn: de vogels met jaarrond beschermde nesten (o.a. Huismus, Gierzwaluw en Buizerd) en de overige broedvogels. Vogels met jaarrond beschermde nesten hebben een strikte beschermingsstatus binnen de Wet natuurbescherming. Van overige broedvogels zijn hun nesten alleen tijdens de broedseizoenen beschermd zijn (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).

Voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn zijn in artikel 3.5 verboden vastgelegd (o.a. verboden om dieren te doden en voortplantings- of rustplaatsen te vernielen) en geldt een strikte beschermingsstatus. Soorten die op nationaal niveau beschermd zijn, kunnen ingedeeld worden in twee categorieën. Provincies mogen besluiten om bepaalde soorten vrij te stellen van bescherming in het kader van ruimtelijke ingrepen, beheer en onderhoud. In de meeste provincies geldt - onder andere voor ruimtelijke ontwikkelingen - een vrijstelling voor een selectie van zoogdieren en amfibieën. Voor de overige soorten gelden vergelijkbare verboden (zie artikel 3.10) als voor soorten van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en geldt eveneens een strikte beschermingsstatus.

Voor het overtreden van verbodsartikelen bij ruimtelijke ingrepen is het noodzakelijk om ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (veelal de provincie waarbinnen de ingreep plaatsvindt). Voor het verkrijgen van een ontheffing dient een uitgebreide rapportage opgesteld te worden waarin o.a. wordt aangegeven hoe gezorgd wordt dat schade tot een minimum beperkt blijft en of compenserende maatregelen aan de orde zijn.

2.2 Onderzoeksmethode

De voorgenomen werkzaamheden zijn mogelijk in strijd met de Wet natuurbescherming. Daarom is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige of te verwachten beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten.

Gestart is met literatuuronderzoek om uit te zoeken of beschermde soorten bekend zijn in en rondom het plangebied. Wij hebben gebruik gemaakt van beschikbare bronnen als verspreidingsatlassen, NDFF¹ en provinciale kaartviewers (zie voor een volledig overzicht de Geraadpleegde bronnen in hoofdstuk 4).

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 14 april 2017 is uitgevoerd. Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door twee ecologen van Eco-groen. Gedurende het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuur-bescherming. Tijdens het veldonderzoek is bekeken of nesten van jaarrond beschermde broedvogels aanwezig zijn in bomen. Daarnaast zijn bomen, de woning en de schuur gecontroleerd op hun geschiktheid als vaste verblijfplaats voor vleermuizen (holten, spouwmuur en dakpannendak).

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van de geplande ingrepen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

¹ Op de gegevens van de NDFF rusten auteursrechten.

3. Soortbescherming

3.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreinge-steldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFP 2017) worden deze soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is voor flora niet aan de orde.

3.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Algemeen

Het leefgebied van de in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV) beschermde vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 3.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven.

Kader 3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foeragegebied

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foeragegebied voor vleermuizen. Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Vanwege het ontbreken van bomen met geschikte holtes zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten in bomen in de tuin. Tijdens het veldbezoek van 14 april 2017 zijn op diverse plekken potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de vorm van daklijsten en dakpannen in de originele woning. In de te slopen serre of het te vervangen dakje op de uitbouw zijn geen geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. In de woning zit geen spouwmuur, zodat hier ook geen verblijfplaatsen van vleermuizen zijn. Omdat er geen werkzaamheden aan het dakpannendak of aan de daklijsten van de originele woning plaats vinden, zijn effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen op voorhand uitgesloten.

Vliegroutes en foerageergebieden

De tuin wordt naar verwachting slechts zeer beperkt gebruikt als foerageergebied en vliegroute. Als gevolg van de plannen worden geen (onmisbare) opgaande lijnvormige structuren verwijderd die van belang kunnen zijn als onmisbare vliegroute voor vleermuizen. In de omgeving blijven voldoende alternatieve, geleidende elementen aanwezig in de vorm van singels en bebouwing. Ook zal geen onmisbaar foerageergebied verloren gaan, aangezien in de omgeving voldoende alternatieve foerageergebieden resteren. De voorgenomen plannen geven dan ook geen aanleiding schade te veronderstellen aan onmisbare vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen. Vervolgstappen voor vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Overige zoogdieren

Bij overige zoogdieren wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën met een verschillende beschermingsregiem (zie kader 2.1).

Soorten van Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn

Vaste verblijfplaatsen van overige zoogdieren die zijn opgenomen op Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (o.a. Otter) worden op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (zonder provinciale vrijstelling)

In het plangebied zijn geen nationaal beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling te verwachten. Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) worden deze uitgesloten. Sporen van de Steenmarter zijn niet aangetroffen in de schuur, tuin en woning. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere Egel, Mol, Huispitsmuis, Bosspitsmuis *spec.*, Bosmuis en Rosse woelmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

3.3 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillende beschermingsregiem (zie kader 2.1).

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van het uitgevoerde veldbezoek, de terreinkenmerken en de constructie van de bebouwing worden nesten van de jaarrond beschermde broedvogels huismus en gierzwaluw (zie kader 3.2) verwacht. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming voor broedvogels met jaarrond beschermde nesten is daarom aan de orde wanneer werkzaamheden aan het dakpannedak of aan

de goten plaats vinden. Omdat isolatie vanaf de binnenzijde plaats vindt, zijn effecten op voorhand uit te sluiten.

Kader 3.2 Broedvogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen

Gierzwaluw

Tijdens het veldbezoek van 14 april zijn potentiële nestplaatsen van Gierzwaluw aangetroffen. In het dakpannendak van de originele woning zitten mogelijk met ruimtes achter de dakpannen en ruimtes achter nokpannen. Gierzwaluwen nestelen uitgebreid in de directe omgeving.

Isolatiwerkzaamheden aan de woning worden vanaf de binnenzijde uitgevoerd. Omdat er geen werkzaamheden aan het dakpannendak of de goten van de originele woning worden uitgevoerd is een negatief effect op voorhand uit te sluiten en zijn vervolgstappen niet noodzakelijk

Huismus

Tijdens het veldbezoek van 14 april 2017 zijn potentiële nestplaatsen van Huismus aangetroffen bij de dakpannen van de originele woning. Er zijn geen huismussen waargenomen tijdens het veldbezoek. Geschikte nestplaatsen voor Huismus bestaan uit ruimtes onder dakpannen en dakbeschot die toegankelijk zijn via dakgoten of gevelpannen. Het kleine dakpannendakje op de uitbouw is niet geschikt als broedgelegenheid.

Isolatiwerkzaamheden aan de woning worden vanaf de binnenzijde uitgevoerd. Negatieve effecten op mogelijke verblijfplaatsen van de huismus worden op voorhand uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet noodzakelijk.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van bebouwing en groenstroken in het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals Merel, Zwartkop, Roodborst, Heggenmus, Winterkoning, Houtduif, Turkse tortel en Vink.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt echter een verbod op handelingen die soort, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen.

Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari - half maart en half juli - half december, is het wel van belang om na te gaan of nog bewoonde nesten van vroeg of laat in het seizoen broedende soorten als Houtduif en Turkse tortel aanwezig zijn binnen het plangebied.

3.4 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens (NDFF 2017) wordt in het projectgebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van andere beschermde soorten uit de Wet natuurbescherming. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor overige soortgroepen.

4. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Dienst Regelingen (2009). Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Internet

Ministerie van EZ (<http://mineleni.nederlandsesoorten.nl>).

Ministerie van EZ (2016) (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/nieuwe-natuurwet>).

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd op 20 april 2017.

www.ravon.nl

